

NARODNA KNJIŽNICA „P. PRERADOVIĆ“
ŽUPANIJSKA MATIČNA SLUŽBA
Bjelovar, Trg E. Kvaternika 11
Klasa: 612-04/20-02
Ur. broj: 2103/01-12-01-20-30
Bjelovar, 24. travnja 2020.

- MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I SPORTA
- NACIONALNA I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
- BJELOVARSKO-BILOGORSKA
ŽUPANIJA
- GRAD BJELOVAR

IZVJEŠĆE O RADU ŠKOLSKIH KNJIŽNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE U ŠKOLSKOJ GODINI 2018./2019.

A. OSNOVNE ŠKOLE

Redovita anketa o radu školskih knjižnica u školskoj godini 2018./2019. provedena je tijekom veljače 2020. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji djeluje 26 knjižnica osnovnih škola te dvije glazbene škole, jedna u Bjelovaru i druga u Daruvaru. Glazbene škole imaju zbirke knjiga, ali nemaju uređenu knjižnicu. Bjelovarsko-bilogorska županija ima osnivačka prava nad 21 osnovnom školom te na dvije glazbene škole, a Grad Bjelovar na pet osnovnih škola. Matične škole (26) imaju i područne odjele (ukupno 74 područne škole u Županiji). Samo dvije osnovne škole u svojim područnim školama imaju uređenu knjižnicu u kojoj knjižničar radi tjedno jedan dan: Područna škola Ždralovi (II. osnovna škola Bjelovar) i Područna škola Bastaji (Osnovna škola Đulovac). Bibliobusna služba Narodne knjižnice „P. Preradović“ knjižničnom građom (lektira, knjige za slobodno čitanje...) opskrbljuje 30 područnih škola u okolici Bjelovara. Nakon analize, podatci su sljedeći:

I. Opći podatci.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 26 je osnovnih škola koje je tijekom šk. g. 2018./2019. polazilo 8.486 učenika raspoređenih u 519 razredni odjel (326 učenika po školi – srednja vrijednost). Svaka škola je imala vlastitu knjižnicu. Knjižnicom se služilo i 1.078 nastavnika i

stručnih suradnika. Sveukupno potencijalnih korisnika bilo je 9.564. U godinu dana školu je polazilo 142 učenika manje.

II. Usluge i korištenje.

U školskoj godini 2018./2019. u svih 26 osnovnih škola sveukupno je registriranih 9.274 aktivnih korisnika, od toga aktivnih posuđivača bilo je 7.629 koji su posudili 17.703 sveska knjiga u knjižnici i 50.430 sv. knjiga izvan knjižnice, dakle u izvještajnom razdoblju ukupno je posuđeno 68.133 svezaka. Broj posuđenih svezaka manji je za 3.382 ili 4,72 % u usporedbi s prethodnom školskom godinom. Knjižnice je tijekom razmatranog razdoblja fizički posjetilo 139.886 posjetitelja što samo svjedoči kako su učenici često boravili u školskoj knjižnici ne samo radi posudbe već i radi drugih aktivnosti. Posjeta je povećana za 28.156 ili 20.13%. Posjećenost je još i veća kada se dodaju brojni programi i edukacije i posjete tim aktivnostima knjižnica. Knjižničari su za učenike, roditelje, a uz pomoć stručnih suradnika i učitelja, pripremali raznovrsne programe kao što su susreti s piscima, izložbe, koncerti, radionice, predavanja... Ukupno je zabilježeno 749 takva programa koje je posjetilo 16.975 posjetitelj. U edukacijama o korištenju knjižnicom i drugim sličnim edukacijama (ukupno 754) sudjelovalo je 13.971 učenika i učitelja. Kad zbrojimo sve posjete dolazimo do impozantne brojke od 170.832 posjeta u šk. g. 2018./2019.

Knjižnice su imale i međuknjižničnu posudbu, skromnu po zahtjevima (ukupno 117) kao i riješenih zahtjeva (66).

III. Fond školskih knjižnica, prinova u 2019. g.

1. Fond školskih knjižnica na dan 31. 12. 2019.

U svim školskim knjižnicama na kraju 2019. g. bilo je 147.035 sv. knjiga, 356 sv. uvezanih godišta časopisa i 4.774 jedinice multimedije. Po učeniku i nastavniku / stručnom suradniku bilo je 15 svezaka knjiga i u tom segmentu zadovoljen je Standard za školske knjižnice (NN 43/01) koji propisuje 10 sv. knjiga po učeniku i nastavniku / stručnom suradniku.

2. Prinova školskih knjižnica u 2019. g.

2.a. Nabava knjiga. Tijekom 2019. g. **nabavljeno je** u svim knjižnicama osnovnih škola BBŽ- a 4.272 sv. knjiga, 187 naslova časopisa, 86 jedinica multimedije, 36 didaktičkih igri. Za spomenutu građu utrošeno je 206.013,53 kuna.

Nabava knjiga u 2019. g. po opsegu je manja za 602 sv. u usporedbi s 2018. godinom čime se nabava vratila na iznos koji su knjižnice imale u 2017. godini (206.708 kuna).

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu 1 knjige godišnje po učeniku, nastavniku i stručnom suradniku, a kako je 2019. nabavljeno 4.272 sv. knjiga od potrebnih 9.678, dakle Standardi su zadovoljeni s 50%.

Nabavu knjiga trebaju povećati: V. OŠ Bjelovar, OŠ Čazma, OŠ V. Nazora Daruvar, OŠ Dežanovac i OŠ Velika Trnovitica, OŠ Grubišno Polje, OŠ Sirač, OŠ Đulovac.

2. b. Nabava novina i časopisa. Knjižnice su u 2019. nabavile ukupno 196 naslova novina i časopisa u 227 primjerka. Školske knjižnice ne uvezuju časopise i novine.

Nabavu novina i časopisa trebaju povećati ove škole: III. OŠ Bjelovar, V. OŠ Bjelovar, OŠ Čazma, OŠ V. Nazora Daruvar, OŠ Dežanovac, OŠ I. N. Jemeršića Grubišno Polje, OŠ P. Pereša Kapela, OŠ Nova Rača, OŠ Štefanje, OŠ Velika Pisanica, i OŠ Veliko Trojstvo.

Standard za školske knjižnice propisuje 15 naslova novina i časopisa kao minimum za školsku knjižnicu.

2. c. Nabava AV-građe po opsegu je mala, ukupno 60 fizičkih jedinica i 26 fizičkih jedinica e-građe na prijenosnim medijima. Svake godine se smanjuje pa je očito kako je AV- građa i elektronička građa učenicima i učiteljima dostupna i u drugim formatima osim na fizičkim jedinicama (DVD, CD, CD-ROM...).

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu 0,5 jedinica AV-građe po učeniku, nastavniku/stručnom suradniku, ali Standard je očito zastario. Očekuje se novi Standard koji će propisati nove oblike nabave AV i elektroničke građe..

2. d. Revizija i otpis. Reviziju u šk. g. 2018./2019. obavilo je jedanaest (11) osnovnih škola: OŠ „V. Nazora“ Daruvar, OŠ Velika Pisanica, II. OŠ Bjelovar, OŠ Ivanska, OŠ „I. Trnski“ Nova Rača, Češka OŠ „J. A. Komensky“ Daruvar, OŠ „M. Lovraka“ Veliki Grđevac, OŠ Veliko Trojstvo, OŠ Dežanovac, OŠ Sirač, OŠ Hercegovac.

U šk. g. 2018./2019.g. reviziju su dužne obaviti sljedeće škole (ukupno 5) o čemu će biti pravovremeno obaviještene: OŠ Trnovitica, OŠ Đulovac, OŠ Čazma, OŠ Berek, IV. OŠ Bjelovar.

IV. Pristup i oprema.

Sveukupno knjižnice su raspolagale s 1.894 m² (75 m² – srednja vrijednost).

Jedanaest (11) knjižnica bilo je u potpunosti opremljeno u skladu sa Standardom (A).

Dvanaest (12) knjižnica nije u cijelosti zadovoljavalo propisane norme (B).

Tri (3) knjižnice - OŠ Garešnica, OŠ Čazma, II. OŠ Bjelovar - bile su ispod Standarda (C) gledajući opremljenost i veličinu prostora.

Sve knjižnice su imale 594 sjedeća mjesta u čitaonici (22 po školi – srednja vrijednost). Nije bilo ni jedne knjižnice koja nije imala sjedećih mjesta u svojoj čitaonici. Knjižnice su imale 94 računala za svoje i za potrebe učenika (korisnika). Računala imaju sve knjižnice. Pristup Internetu imalo je svih 26 školskih knjižnica. Sve knjižnice su otvorile vlastiti e-mail. Knjižnični program METEL imalo je svih 26 knjižnica.

Ukupno knjižnice su ostvarile 860 sati tjednog rada (33,1 sati tjednog rada). Od 26 knjižnica osnovnih škola 17 ima puno radno tjedno vrijeme od 40 sati, a 9 ih ima pola radnog vremena (20 sati tjedno). Za korisnike knjižnice su bile otvorene 715 sati.

V. Proračun i troškovi.

1. **Ukupni rashodi knjižnica.** Za svih 26 knjižnica ukupno je u 2019. g. utrošeno 2.984.673,36 kuna.

1.a. **Troškovi nabave knjižnične građe.** U sveukupnim troškovima školskih knjižnica za nabavu knjižnične građe utrošeno je 212.900,90 kuna.

1.b. **Troškovi bruto osobnih dohodaka.** U sveukupnim troškovima knjižnica najviše je potrošeno za osobne bruto dohotke 2.617.070,09 kuna.

1.c. **Ostali troškovi.** Knjižnice su imale i ostale troškove, nabava inf. opreme i druge opreme (računala, kopirni, printeri...), polica i ostalog namještaja, stolova i stolica... i za to potrošile 127.467,04 kuna.

1. d. **Troškovi edukacije** u 2019. g. iznosili su 34.122,70 kuna.

2. Ukupna sredstva za knjižnicu iz proračuna – prema vrstama financiranja

2.a. **Osnivač.** Sredstava osnivača bila su uglavnom namijenjena za nabavu knjižnične građe. Ukupno je utrošeno 120.413,22 kuna.

2.b. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** financira plaće i djelomice nabavu knjižnične građe. Ukupno je planirano i utrošeno 1.438.208,82 kuna.

2.c. **Ostali proračunski izvori** u 2019. g. iznosili su 153.816,94 kuna.

3. Ukupna sredstva za nabavu građe

3.a. **Osnivač.** Od ukupnih sredstava 212.900,90 kuna utrošenih za nabavu, osnivač (Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija) je izdvojio 47.804,43 kune.

3.b. **Županija/Grad/Općina.** Općine su školama u svojim mjestima pomogle u nabavi s 8.561,84 kuna.

3.c. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** za nabavu izdvojilo je 90.118,54 kuna.

3.d. **Vlastiti prihod.** Od vlastitih prihoda knjižnice su za nabavu utrošile 26.671,92 kune.

3.e. **Ostali izvori.** Iz ostalih izvora za nabavu je utrošeno 39.744,17 kuna.

Sveukupni prihodi matičnih ustanova (osnovnih škola) u 2019. g. bili su 1.444.775.905,87 kuna.

VI. Osoblje knjižnica

Od ukupno 25 knjižničara 24 je bio s VSS-om, a 1 s VŠS-om. Knjižničarsko zvanje imalo je 24 knjižničara: 23 dipl. knjižničari, 1 knjižničar.

Svi knjižničari (25) su bili na stručnom usavršavanju i ukupno su ostvarili 1.730 sati.

B. SREDNJE ŠKOLE

Redovita godišnja analiza o radu knjižnica srednjih škola u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji provedena je u veljači 2020. U županiji je ukupno 13 srednjih škola koje imaju knjižnicu i uposlenog dipl. knjižničara. U županiji su i dva doma učenika, jedan od njih (Bjelovar) ima uređenu knjižnicu. U županiji su i dvije srednje glazbene škole (u Bjelovaru i Daruvaru), ali one nemaju vlastitu knjižnicu, samo zbirke knjiga iz glazbe. Osnivačka prava nad srednjim školama ima Bjelovarsko-bilogorska županija. Nakon analize podatci su sljedeći:

I. Opći podatci.

Sveukupno je 13 knjižnica srednjih škola u BBŽ-u (+1 Dom učenika srednjih škola Bjelovar). Tih 13 srednjih škola polazilo je 4.355 učenika (dakle 335 učenika po školi – srednja vrijednost). Bili su razdijeljeni u 229 razrednih odjela. Knjižnicom se služilo i 583 nastavnika / stručna suradnika. U godinu dana nije zabilježeno veće smanjenje broja upisanih učenika u srednjim školama BBŽ-a.

II. Usluge i korištenje.

U školskoj godini 2018./2019. u svih 13 knjižnica srednjih škola registrirano je 4.890 aktivnih korisnika, od toga aktivnih posuđivača bilo je 3.609 koji su posudili 2.511 svezak knjiga u knjižnici i 15.300 sv. knjiga izvan knjižnice, dakle u izvještajnom razdoblju ukupno je posuđeno 17.811 svezaka što je u usporedbi s prethodnom školskom godinom manje za 1.087 sv. ili -5%. Knjižnice je tijekom razmatranog razdoblja fizički posjetilo 28.226 posjetitelja. Broj fizičkih posjeta je veći za 3.469 ili 13%. Brojnost programa i edukacija te posjete tim aktivnostima znatno utječu na posjećenost pa se može reći da je bila prilično dobra. Knjižničari su za učenike, roditelje, a uz pomoć stručnih suradnika i nastavnika, pripremali raznovrsne programe kao što su susreti s piscima, izložbe, koncerti, radionice, predavanja... Ukupno je zabilježen 161 takav program koji je posjetilo 8.454 posjetitelja. U edukacijama o korištenju knjižnicom i drugim sličnim edukacijama (ukupno 194) sudjelovalo je 6.233 učenika i učitelja. Kad zbrojimo sve posjete dolazimo do impozantne brojke od 42.913 posjeta u šk. g. 2018./2019. U prosjeku školsku knjižnicu svaki aktivni korisnik godišnje je posjetio 8,7 puta.

Knjižnice su imale i međuknjižničnu posudbu, skromnu po zahtjevima (ukupno 20) kao i riješenih zahtjeva (6).

III. Fond školskih knjižnica, prinova u 2019. g., revizija

1. Fond školskih knjižnica na dan 31. 12. 2019.

U svim školskim knjižnicama na kraju 2019. g. bilo je 58.328 sv. knjiga, 15 sv. uvezanih godišta časopisa i 1.424 jedinice multimedija. Po učeniku i nastavniku / stručnom suradniku bilo je 11,92 svezaka knjiga i u tom segmentu zadovoljen je Standard za školske knjižnice (NN 43/01) koji propisuje 12 sv. knjiga po učeniku i nastavniku/stručnom suradniku.

2. Prinova školskih knjižnica u 2019. g.

2.a. Nabava knjiga. Tijekom 2019. g. **nabavljeno je** u svim knjižnicama srednjih škola BBŽ-a 1.789 sv. knjiga, 98 naslova časopisa, 12 jedinica multimedija. Za spomenutu građu utrošeno je 146.123,92 kuna. Nabava knjiga manja je za 337 svezaka ili -14% u usporedbi s prethodnom školskom godinom čime je nabava vraćena na razinu 2017. godine. Isto tako umanjena su i sredstva za nabavu za 44.326,08 kuna.

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu 1 knjige po učeniku, nastavniku i stručnom suradniku, a kako je 2019. g. nabavljeno 1.789 sv. knjiga od potrebnih 4.890 sv., dakle Standardi su zadovoljeni s 36,5%.

Bjelovarsko-bilogorska županija osnivač je svih srednjih škola i zahvaljujući tim sredstvima kao i sredstvima Ministarstva znanosti i obrazovanja nabava se postupno povećava.

Nabavu knjiga trebaju povećati sve srednje škole u županiji.

2.b. Nabava novina i časopisa. Knjižnice su u 2019. nabavile ukupno 102 naslova novina i časopisa. Školske knjižnice ne uvezuju časopise i novine.

Nabavu novina i časopisa trebaju povećati sve škole izuzev Srednje škole „A. Šenoa“ Garešnica.

Četiri školske knjižnice (Gimnazija Daruvar, Ekonomska i turistička škola Daruvar, Tehnička škola Daruvar te Srednja škola Čazma) nisu u 2019. godini nabavile ni jedan naslov časopisa i to je zabrinjavajuće.

Standard za školske knjižnice propisuje 15 naslova novina i časopisa kao minimum za školsku knjižnicu.

2. c. Nabava AV-građe po opsegu je mala, ukupno je nabavljeno samo 12 jedinica, svake godine se smanjuje pa je očito kako je AV- građa i elektronička građa učenicima i učiteljima dostupna i u drugim formatima osim na fizičkim jedinicama (DVD, CD, CD-ROM...).

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu 0,5 jedinica AV-građe po učeniku, nastavniku/stručnom suradniku, ali Standard je očito zastario. Očekuje se novi Standard koji će propisati nove oblike nabave AV i elektroničke građe.

3. Revizija i otpis. Reviziju u šk. g. 2018./2019. obavilo je pet (5) knjižnica srednjih škola: Turističko-ugostiteljska i prehrambena škola Bjelovar, Gimnazija Daruvar, Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar, Tehnička škola Daruvar i Ekonomska i turistička škola Daruvar.

U šk. g. 2019./2020.g. reviziju su dužne obaviti sljedeće školske knjižnice (ukupno 8) o čemu će biti pravovremeno obaviještene: Gimnazija Bjelovar, Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar, Medicinska škola Bjelovar, Obrtnička škola Bjelovar, SŠ „Augusta Šenoa“ Garešnica, Tehnička škola Bjelovar, Srednja škola Čazma i SŠ „Bartola Kašića“ Grubišno Polje.

IV. Pristup i oprema.

Knjižnice su u šk. g. 2018./2019. raspolagale s 1080 m² (dakle 83 m² po knjižnici – srednja vrijednost). Prostori i opremljenost knjižnica srednjih škola sve su bolji. Šest (6) škola ima knjižnicu veličinom i opremljenošću u skladu sa Standardima (A), šest (6) djelomice udovoljava Standardima (B), a dvije (2) školske knjižnice (C) ne udovoljavaju uopće Standardu (Obrtnička škola Bjelovar i Tehnička škola Bjelovar). Sve knjižnice imaju pristup Internetu i sve strojno obrađuju građu u Metelu. U svim knjižnicama bilo je 339 sjedećih mjesta (26 po školi). Sve knjižnice imaju čitaonicu. Ukupno u tim školama bilo je 45 računala.

V. Proračun i troškovi.

1. Ukupni rashodi knjižnica. Za svih 13 knjižnica ukupno je u 2019.g. utrošeno 1.763.075,39 kuna.

1.a. Troškovi nabave knjižnične građe. U sveukupnim troškovima školskih knjižnica za nabavu knjižnične građe utrošeno je 146.123,92 kune.

1.b. Troškovi bruto osobnih dohodaka. U sveukupnim troškovima knjižnica najviše je potrošeno za osobne bruto dohotke 1.447.678,88 kuna.

1.c. **Ostali troškovi.** Knjižnice su imale i ostale troškove, nabava inf. opreme i druge opreme (računala, kopirni, printeri...), polica i ostalog namještaja, stolova i stolica... i za to potrošile 145.340,48 kuna.

1. d. **Troškovi edukacije** u 2019. g. iznosili su 23.932,11 kuna.

2. Ukupna sredstva za knjižnicu iz proračuna – prema vrstama financiranja

2.a. **Osnivač.** Sredstava osnivača bila su uglavnom namijenjena za nabavu knjižnične građe. Ukupno je utrošeno 200.254,90 kuna.

2.b. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** financira plaće i djelomice nabavu knjižnične građe. Ukupno je planirano i utrošeno 1.261.148,08 kuna.

2.c. **Ostali proračunski izvori** u 2019. g. iznosili su 32.670,54 kuna.

3. Ukupna sredstva za nabavu građe

3.a. **Osnivač.** Od ukupnih sredstava 155.091,02 kune utrošenih za nabavu, osnivač (Bjelovarsko-bilogorska županija) je izdvojio 35.198,69 kune, za 67.085,31 kunu manje od prošle godine.

3.b. **Županija/Grad/Općina.** Općine su školama u svojim mjestima pomogle u nabavi s 2.166,83 kune.

3.c. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** za nabavu izdvojilo je 84.845,95 kuna.

3.d. **Vlastiti prihod.** Od vlastitih prihoda knjižnice su za nabavu utrošile 32.039,55 kuna.

3.e. **Ostali izvori.** Iz ostalih izvora za nabavu je utrošeno 8.840 kuna.

Sveukupni prihodi matičnih ustanova (srednjih škola) u 2019. g. bili su 79.557.144,51 kunu.

VI. Osoblje knjižnica.

U spomenutih 13 knjižnica radilo je 13 djelatnika s VSS-om. Svi djelatnici su diplomirani knjižničari. Tjedno je ukupno ostvareno 465 sati rada ili 33,2 sata srednja vrijednost po školi.

Svi knjižničari (13) su bili na stručnom usavršavanju i ukupno je ostvareno 1.141 sata.

Preostale su dvije škole kojima treba povećati broj sati rada u knjižnici s pola radnog vremena na puno (Srednja škola Čazma i Tehnička škola Bjelovar), a Domu učenika srednjih škola Bjelovar treba odobriti ½ knjižničara (20 sati tjedno) jer te ustanove ispunjavaju Standardima potrebne uvjete.

O radu osnovnih i srednjih škola u šk. g. 2018./2019. vidjeti više u bazi NSK <http://hk.nsk.hr>.

Županijska matična služba
u z. Neda Adamović, dipl. knjižničarka

Ravnatelj
Marinko Iličić, viši knjižničar